

PrecisionsBrevet

aktuellt för optimal växtodling

Nr: 2 2007-05-21

Jämn kvalitet har stor betydelse

Alt fler vittnar om möjligheten att ha jämna kvalitet med ny teknik. Jag hittade den artikel i Hushållningssällskapet i Hallands tidskrift som jag inte kan låta bli att förmedla vidare.

Knud Nissen

1000 ton med 0,2 procentenheters variation

Det krävs inget speciellt datorintresse för att våga testa ny teknik i odlingen. Det är Lennart i Harplinge ett levande bevis för. Nu gödslar han det mesta av sin spannmål med N-Sensorn.

Det började när Lennart Svensson, lantbrukare på Lyngåkra gård i Harplinge, slutade med mjölkproduktionen för ca 8 år sedan började han köra N-Sensor på entreprenad åt Lantmännen. Då hade han ingen aning om vad en N-Sensor var för något.

- Något skulle jag ju göra med den tid som blev över, säger Lennart och ler.

På den vägen är det. För ett par år sedan köpte han tillsammans med granngården en egen GPS och N-Sensor ihop.

Jämn kvalitet största vinsten

Tillsammans brukar de ca 900 ha spannmål. I höst- och vårvete tar de hjälp av N-Sensorn för att fördela 2:a givan av kväve efter grödans biomassa och grönhets. Det ger en jämnare kvalitet på hela fältet. I höstas kunde Lennart leverera 1000 ton höstvetet till kvarnen med en variation i proteinhalt på 0,2 procentenheter! Tekniken kommer i år att användas även i malkornet. I potatisodlingen styrs kaliumgödslingen med GPS efter markkarta, vilket också har resulterat i påtagligt bättre och jämnare kvalitet. Förutom kvaliteten ger gödslingen med N-Sensorn många andra fördelar. En jämn mogen gröda utan liggsäd medför t ex en högre tröskkapacitet. Det gör skillnad att avverka 3,8 hektar per timme istället för 2,5.

Hjälp med det tekniska behövs

- Utan Lasse skulle det aldrig blivit något, säger Lennart, som själv inte har något extraordinärt sinne för just datorteknik.

Den delen står Lasse Wijkmark, rådgivare på HS, för. Han har varit med sedan den första N-Sensorn monterades på en traktor i Halland. De har ett ömsesidigt utbyte av varandra. Lennart lär sig tekniken och Lasse har en alert och entusiastisk lantbrukare att testa nya idéer tillsammans med.

Inte tekniken som styr

Det är inte tekniken i sig själv som bestämmer gödselgivan och fixar kvaliteten.

- Den gör bara vad vi talar om för den att göra, säger Lennart. Tekniken är ett hjälpmedel att nå ännu längre i odlingen.

- Lennart är mycket ute i sina fält och ser hur grödorna utvecklas, säger Lasse, och menar att det är av stor betydelse för ett bra slutresultat. Nivån på gödselgivorna måste lantbrukaren nämligen själv avgöra, precis som vanligt.

Pyssel men aldrig krångel

Men är det inte mycket krångel med datorer och kopplingar, undrar jag.

- Jag har aldrig behövt stanna för att det har krånglat. Men visst är det lite pyssel innan man kommer igång. Att köra referensrutor (ett drag över det aktuella fältet skannas av för att utgöra fältets medelvärde) och ställa in gödselgivor, tar ungefär 1/2 timme per fält.

Det krävs också en vaken traktorförare poängterar. Man får inte blint förlita sig på tekniken. Ibland när svarta åskmoln eller träddridåer ger skarp skugga i grödan vid stark sol, kan N-Sensorn ha svårt att känna av rätt och då måste föraren vara med och ställa om gödselgivan.

Mindre bekämpningsmedel

Att Lennart är en stor entusiast av tekniken är det ingen tvekan om. Han har sett vilken hjälp han kan ha av den. Tekniken att skanna av grödans biomassa och grönhet använder han även vid blastdödning i potatis. Ganska ofta krävs två körningar, och då körs första körningen med N-Sensorn för att jämna till fältet. N-Sensorn gör det möjligt att fördela sprutvätskan så att den kraftiga blasten får den höga dosen och den glesa en lägre. I stället för att köra 2,5 +1 liter Reglone kan det i snitt för fältet bli 1,6 + 1 liter istället, med samma resultat. På så vis sparar Lennart både pengar och miljö.

Nya användningsområden

Förra året testade Lennart och Lasse även att svampbekämpa i höstvetete efter N-Sensorn. Den fältanpassade dosen som annars skulle sprutats på hela fältet, fick utgöra max värdet. Den dosen gavs till de frodiga områdena, medan tunnare bestånd fick en lägre dos.

- Vi är bara i början av detta, säger Lasse, här krävs mer utveckling och erfarenhet.

Skördekartering

I gårdens tröska finns både GPS och skörderegistrering. - Skördekarteringen har jag stor hjälp av, säger Lennart. När jag kör

har jag hela tiden koll på hur mycket jag har tröskat och jag kan ha kontinuerligt kontakt med torken om vattenhalterna på olika partier som körs in.

Efter skörden omvandlar Lasse mätvärden och GPS punkter till en karta över fältet, men utvärderingen av denna är ännu omständlig och tiden räcker inte till. Lennart tror dock att här finns mycket mer information att hämta.

Autostyrning

Lennart som är pigg på att prova nyheter, lånade i fjol en traktor med autostyrning. När körbredden ställdes in på 11,2 meter (för att passa harvens 11,3) märket han vilken otrolig kapacitet det ledde till. Han menar att dubbelkörningen tar mycket mer arbetstid och onödig körning (dieselförbrukning) i anspråk än man kan ana. - En traktor med autostyrning betalar sig nog ännu snabbare än N-Sensorn, tror Lennart.

Betalar investeringen sig

På min undran om han gjort någon ekonomisk beräkning för att se hur investeringen i den nya tekniken betalar sig, drar Lennart på svaret. - Det är så många faktorer som påverkas så jag vet inte hur jag skulle kunna göra det, säger han och tittar på Lasse som håller med. Kvalitetsförbättringen kan man kanske räkna på i form av ett bättre pris och minskad användning av bekämpningsmedel. Men hur värderar man minskad förekomst av liggsäd, bättre läglighet, högre kapacitet vid skörd etc.? På sikt är jag övertygad att det lönar sig säger Lennart. Dessutom har den nya tekniken gjort det mycket intressantare att vara lantbrukare.

*Maria Henriksson
Hushållningssällskapet Halland
Lilla Böslid
310 31 Eldsberga
035-465 30
maria.henriksson@hs.halland.net*